

Sygnatura akt VIII C 2009/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

22 czerwca 2016

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu VIII. Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Agata Cieśla

Protokolant Aleksandra Klepacz

po rozpoznaniu na rozprawie 22 czerwca 2016 we W.

sprawy z powództwa E- Kancelarii Grupy (...) Spółki Akcyjnej w (...) z siedzibą we W.

przeciwko M. K.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. obciąża stronę powodową kosztami procesu za I. instancję.

Sygn. akt VIII C 2009/15

UZASADNIENIE

Strona powodowa E- Kancelaria Grupa (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą we W. wniosła do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie VI. Wydziału Cywilnego pozew o wydanie nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym nakazującego pozwanemu M. K. zapłatę na jej rzecz kwoty 2.515,35 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 24 stycznia 2014 do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania w kwocie 632 zł.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej świadczyła na rzecz pozwanego usługi prawne, które polegały na skierowaniu konkretnej sprawy na drogę sądową. Uzgodnione wynagrodzenie tytułem świadczonych przez stronę powodową usług prawniczych miało stanowić równowartość minimalnych ustawowych kosztów zastępstwa procesowego radcy prawnego powiększonych o podatek VAT. Strona powodowa wskazała, że ze swojego zobowiązania wywiązała się w sposób uzgodniony z pozwanym, co udokumentowała odpowiednią fakturą VAT. Pomimo upływu terminu płatności M. K. nie uiścił należnej kwoty. Odsetki, o których zasądzenie wniosła strona powodowa, liczone są od dnia następującego po terminie płatności faktury.

Postanowieniem z 29 października 2015 referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie VI. Wydziale Cywilnym stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty, albowiem okoliczności przytoczone w pozwie budzą wątpliwości i na podstawie art. 505³³ § 1 k.p.c. przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

Pozwany M. K. nie złożył wyjaśnień ani w formie ustnej, ani pisemnej, nie zażądał także przeprowadzenia rozprawy pod jego nieobecność. Ponadto na wyznaczony termin rozprawy nie stawił się, pomimo prawidłowego zawiadomienia, dlatego też Sąd, na mocy art. 339 k.p.c., wydał wyrok zaoczny.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 339 § 1 i 2 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości. Wobec więc tego, że działanie art. 339 § 2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenia strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania (por. uzasadnienie Sądu Najwyższego z 18 lutego 1972, III CRN 539/71, wyrok Sądu Najwyższego z 31 marca 1999, I CKU 176/97).

Sąd ma obowiązek krytycznego ustosunkowania się do twierdzeń powoda zawartych w pozwie. W razie wątpliwości należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu ich wyjaśnienia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 października 1998, I CKU 85/98; wyrok Sądu Najwyższego z 23 września 1997, I CKU 115/97).

Zawarte w pozwie twierdzenia strony powodowej budziły wątpliwości Sądu co do istnienia między stronami stosunku obligacyjnego wobec braku przedłożenia przez stronę powodową jakichkolwiek dowodów na poparcie jego istnienia, a w dalszej kolejności również wysokości i wymagalności.

W konsekwencji powyższego twierdzenia strony powodowej, mimo, iż nie zaprzeczone przez pozwanego, nie poddawały się weryfikacji Sądu. Tymczasem wierzyciel dochodzący zaspokojenia wierzytelności powinien wykazać podstawę (źródło) zobowiązania pozwanego i jego wysokość. Dopiero bowiem tak wykazane okoliczności faktyczne mogą podlegać ocenie w świetle przepisów prawa materialnego.

W myśl art. 6 k.c., wyznaczającego ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Normie tej w warstwie procesowej odpowiadają: art. 3 k.p.c., zgodnie z którym strony zobowiązane są przedstawiać dowody i art. 232 k.p.c., według którego strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z jakich wywodzą skutki prawne. Zważyć należy, że z art. 6 k.p.c. i 232 k.p.c. nie wynika jedynie zakres obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale przede wszystkim wynika ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia w sytuacji, gdy strona nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, w sytuacji gdy ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał.

Przenosząc powyższe rozważania na płaszczyznę niniejszej sprawy to na stronie powodowej spoczywał ciężar udowodnienia faktu istnienia stosunku zobowiązaniowego, z którego wywodzi roszczenie w stosunku do pozwanego, a w dalszej kolejności (po wykazaniu istnienia tego stosunku) wysokości wierzytelności oraz terminu jej wymagalności.

Na konsekwencje niewywiązania się przez stronę procesu z ciężącej na niej powinności dowodzenia podnoszonych okoliczności wskazuje m.in. orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 28 sierpnia 2014 (sygn. akt I Aca 286/14) - zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem (LEX nr 1511625) oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 01 września 2013 (sygn. akt I Aca 259/13), zgodnie z którym obowiązek przedstawiania dowodów odnosi się zarówno do przesłanek dotyczących samej zasadności dochodzonego roszczenia, jak i jego wysokości. Niedochowanie powyższych obowiązków skutkuje

ryzykiem przegrania procesu przez stronę, którą obciążał ciężar wykazania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Jednocześnie należy podkreślić, że w sytuacji braku aktywności dowodowej stron postępowania Sąd orzekający nie ma obowiązku dopuszczać i przeprowadzać dowodów z urzędu, co potwierdza ugruntowana linia orzecnicza Sądu Najwyższego. Dla przykładu można wskazać wyrok Sądu Najwyższego z 07 grudnia 2010 (sygn. akt I BU 8/10), zgodnie z którym wykrycie prawdy przez sąd ogranicza się w zasadzie do przeprowadzenia dowodów zgłoszonych przez strony, bowiem na nich spoczywa ciężar dowodu (art. 6 k.c.), zasada prawdy materialnej nie może bowiem przekreślać kontradiktoryjności procesu, gdyż - ciężar wskazania niezbędnych dowodów spoczywa przede wszystkim na stronach procesowych. Działanie sądu z urzędu i przeprowadzenie dowodu niewskazanego przez stronę jest po uchyleniu art. 3 § 2 k.p.c. dopuszczalne tylko w wyjątkowych sytuacjach procesowych oraz musi wynikać z opartego na zobiektywizowanej ocenie przekonania o konieczności jego przeprowadzenia. Podobne stanowisko zostało wyrażone w orzeczeniu Sądu Najwyższego z 24 listopada 2010 (sygn. II CSK 297/10) - w obowiązującym u nas kontradiktoryjnym modelu postępowania sądowego o rodzaju i zakresie roszczenia decyduje powód, a ciężar udowodnienia twierdzeń spoczywa na tej stronie, która je zgłasza (art. 6 k.c. w zw. z art. 232 zdanie pierwsze k.p.c.). Sąd z urzędu może wprawdzie dopuścić dowód (art. 232 zdanie drugie k.p.c.), ale powinien czynić to tylko pomocniczo i w sytuacjach wyjątkowych. Z reguły nie ma podstaw do takiego swoistego wyręczania stron w inicjatywie dowodowej, jeżeli są one reprezentowane przez zawodowych pełnomocników.

Podkreślić należy, iż strona powodowa zastępowana była w niniejszym postępowaniu przez profesjonalnego pełnomocnika, który wykazał się całkowicie bierną postawą w zakresie dowodzenia faktów, z których strona powodowa wywodzi swoje roszczenie.

Dodać można, iż po przekazaniu sprawy do Sądu właściwości ogólnej na podstawie art. 505³³ § 1 k.p.c. przewodniczący zobligowany jest jedynie do wezwania powoda do usunięcia braków formalnych pozwu zgodnie z art. 505³⁷ § 1 k.p.c. To na powodzie – jak już wskazano powyżej – spoczywa ciężar udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Usprawiedliwieniem nie mogła być również bierna postawa pozwanego w niniejszym procesie. Samo milczenie strony, co do twierdzeń strony przeciwnej nie jest podstawą do uznania faktów za przyznane, bowiem Sąd nie może bez dostatecznego uzasadnienia przyjmować za zgodne z prawdą twierdzeń powoda, którym strona pozwana wyraźnie nie zaprzeczyła; może uznać je za zgodne z prawdą tylko na podstawie całokształtu okoliczności sprawy (vide wyrok Sądu Najwyższego z 15 maja 2009 r. sygn. akt II CSK 680/08).

Reasumując powyższe rozważania, z uwagi na brak dowodów istnienia zobowiązania pozwanego wobec strony powodowej, przy uwzględnieniu treści powołanych powyżej przepisów regulujących zarówno kwestie ciężaru dowodu, jak i obowiązki stron związane z postępowaniem dowodowym, powództwo jako pozbawione podstaw podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w punkcie I. sentencji wyroku.

Orzeczenie o kosztach procesu, zawarte w punkcie II. sentencji wyroku, Sąd oparł na treści art 98 k.p.c.